

09.03.2020

3/0007/2017

Jakelun mukaan

Säteilyturvakeskuksen määräys ydinenergian käytön turvajärjestelyistä, luonnos 2

Säteilyturvakeskus (STUK) antaa luvanhaltijaa sitovia määräyksiä ydinenergiain (990/1987) luvussa 2 a säädettyjen ydinlaitosten yleisten turvallisuustavoitteiden teknisluontoisista yksityiskohdista lain 7 q §:n mukaisesti. STUKin viisi ydinlaitosten ja ydinenergian käytön turvallisuutta koskevaa määräystä astuivat voimaan 1.1.2016. Siihen asti nämä säännökset, jotka koskivat ydinvoimalaitosten turvallisuutta, ydinjätteiden loppusijoituksen turvallisuutta sekä ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyjä ja ydinenergian käytön turvajärjestelyjä, oli annettu valtioneuvoston asetuksina. STUK julkaisi tuolloin myös uuden määräyksen, jolla annettiin ydinenergialakia tarkentavat säännökset uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan kaivos- ja malminrikastustoiminnan turvallisuudesta.

Ydinenergiain lakiin on määräystenannon jälkeen tehty muutoksia. Vuoden 2018 alussa voimaantulleella muutoksella (905/2017) toimeenpantiin ydinturvallisuudirektiivin täydennys (2014/87/Euratom) ja täydennettiin ydinjättedirektiivin (2011/70/Euratom) toimeenpanoa komission lisäkysymysten takia. Samalla ydinenergialakia selkeytettiin ja täydennettiin kansallisten lainsäädännön muutostarpeiden takia. Lisäksi lakiin lisättiin käytöstäpoistolupa uudeksi ydinlaitosten lupavaiheeksi ja tehtiin ydinjätehuoltoon liittyviä muutoksia. Joulukuun 15. päivänä 2018 astui voimaan uusi säteilylaki (859/2018), jonka liitelaila (862/2018) säädettiin säteilylain soveltamisesta ydinenergian käyttöön. Ydinenergiain lakiin lisättiin myös uudet pykälät ydinjätteen valvonnasta vapauttamisesta, vapauttamisrajoista ja laimentamiskiellosta. Uudella säteilylain-säädännöllä ja siihen liittyvällä ydinenergiain muutoksella pantiin täytäntöön EU:n säteilyturvallisuudirektiivi, BSS (2013/59/ Euratom).

Säteilylain-säädännön uudistuksen ja edellä mainittujen ydinenergiain muutosten seurauksena STUK päätti päivittää säännöstönsä. Ydinvoimalaitosten turvallisuutta (STUK Y/1/2018), ydinvoimalaitosten valmiusjärjestelyjä (STUK Y/2/2018) ja ydinjätteiden loppusijoituksen turvallisuutta (STUK Y/4/2018) koskevat määräykset tulivat voimaan 15.12.2018. Määräys STUK Y/5/2020, mikä koskee uraanin tai toriumin talteenottoa muun malminrikastustoiminnan yhteydessä, on valmisteilla.

Turvajärjestelyjä koskevien säännösmuutosten valmistelu aloitettiin vuoden 2017 alussa lakimuutoksen (905/2017) valmistelun yhteydessä. Lausuntokierroksella saadun palautteen perusteella Työ- ja elinkeino-

STUK

SÄTEILYTURVAKESKUS
STRÅLSÄKERHETSCENTRALEN
RADIATION AND NUCLEAR SAFETY AUTHORITY

Osoite / Address | Laippatie 4, 00880 Helsinki
Postiosoitte / Postal address | PL / P.O.Box 14, FI-00811 Helsinki, FINLAND
Puh. / Tel. (09) 759 881, +358 9 759 881 | Fax (09) 759 88 500, +358 9 759 88 500 | www.stuk.fi

3/0007/2017

ministeriö (TEM) ja Säteilyturvakeskus jatkoivat lakimuutosesityksen valmistelua omana hankkeenaan. Hallituksen esitysluonnos lakimuutosehdotukseksi oli lausunnoilla vuodenvaihteessa 2018/2019. Lakimuutosesitys (HE 8/2020) esiteltiin valtioneuvostolle sen 13.2.2020 pidetyssä yleisistunnossa, missä se myös hyväksyttiin eduskuntakäsittelyyn. Laki on tarkoitus saada voimaan 1.4.2020. Muutosehdotus koskee mm. turvahenkilöiden toimivaltuuksia ja turvahenkilöiden käytön ajallista ulottuvuutta. Kokonaan uusina asioina lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset turvahenkilöiden ja valvomohenkilöstön terveystarkastuksista ja terveystarkastukseen liittyvästä lääkärin ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeudesta. Uusia ovat myös lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten torjuntaan ydinvoimalaitoksilla liittyvät toimivaltuussäännökset. Lakiehdotuksessa on täsmennetty turvahenkilöiden toimivaltuuksia muilta osin ja siirretty joitakin säännöksiä määräyksestä lakiin (turvallisuusselvitysten tekeminen ja turvahenkilöiden koulutusvaatimukset). Ehdotusten tarkoituksena on ydinenergian käytön turvallisuuden parantaminen.

Ydinenergian käytön turvajärjestelyjä koskevan määräyksen (STUK Y/3/2016) päivitys aloitettiin keväällä 2017, mutta se keskeytyi lakimuutoksen jatkovalmistelun ajaksi jatkuen syksyllä 2019, kun lakimuutosesityksen sisältö oli varmistunut. STUKin tavoitteena on, että määräys julkaistaan kesän 2020 loppuun mennessä. Ydinlaitoksen turvajärjestelyjä koskevan ohjeen YVL A.11 päivitys sovitetaan samaan valmistumisaikatauluun määräyksen kanssa.

Olemme laatineet määräyksestä STUK Y/3/2016 päivitetyn luonnoksen 2 "Säteilyturvakeskuksen määräys ydinenergian käytön turvajärjestelyistä", STUK Y/3/2020, sekä sen liitteen 1 "Turvahenkilön asu ja ydinlaitoksen liikkumis- ja oleskelurajoitusalueen merkitseminen". Viitaten ydinenergilain 7 q §:n 2 momenttiin STUK pyytää lausuntoanne määräysluonnoksesta liitteineen. Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön **viimeistään 17.4.2020**. Lausuntoa ei siinä tapauksessa tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausuntopyyntö on julkaistu lausuntopalvelu.fi:ssä, jotta kaikilla kiinnostuneilla olisi tilaisuus lausunnonantoon. Linkki lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=271bd6ec-492b-45fc-8021-23c55a21b312>

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi STUK pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI> sivulta 'Ohjeet > Käyttöohjeet'. Palvelun tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

3/0007/2017

Mikäli lausuntopalvelun käytössä on ongelmia, voi lausunnon ja kommentit toimittaa sähköisessä muodossa oheisella kommentointilomakkeella STUKin kirjaamoon sähköpostitse: diaari@stuk.fi tai STUKin verkkopalveluun <https://ohjeisto.stuk.fi> (viikosta 12 alkaen). Kommentointilomakkeen lataaminen verkkopalveluun edellyttää rekisteröitymistä verkkopalvelussa. Yksittäiset kommentit voi antaa rekisteröimättä.

Lisätietoja lausuntopyyntöön liittyen antaa johtava asiantuntija Seija Suksi (seija.suksi@stuk.fi, puh. 09 759 88 347). Määräyksen sisältöä koskeviin kysymyksiin vastaa sen laadinnasta vastaava toimistopäällikkö Tapani Hack (tapani.hack@stuk.fi, puh. 09 759 88 695).

Johtaja

Kirsi Alm-Lytz

Liitteet

1. Säteilyturvakeskuksen määräys ydinenergian käytön turvajärjestelyistä, MÄÄRÄYS STUK Y/3/2020, luonnos 2, 6.3.2020
2. Määräyksen liite 1, Turvahenkilön asu ja ydinlaitoksen liikkumis- ja oleskelurajoitusalueen merkitseminen, 6.3.2020
3. Säteilyturvakeskuksen määräys ydinenergian käytön turvajärjestelyistä, perustelumistio, luonnos 2, 6.3.2020
4. STUKin määräys STUK Y/3/2020, luonnos 2, muutokset vs. STUK Y/3/2016
5. Kommentointilomake
6. Voimassa oleva määräys STUK Y/3/2016 Finlexissä: <https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/555001/42425> ja stuklexissä (myös englanninkielisenä): <https://www.stuklex.fi/fi/maarays/stuk-y-3-2016>
7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinenergiain, turvallisuus- ja kaivoslain muuttamisesta (HE 8/2020 vp) <https://valtioneuvosto.fi/delegate/file/67543>

3/0007/2017

Jakelu

Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sisäministeriö
Ympäristöministeriö
Ulkoasiainministeriö
Oikeusministeriö
Puolustusministeriö
Poliisihallitus
Rajavartiolaitos
Tulli
Fortum Power and Heat Oy
Teollisuuden Voima Oyj
Fennovoima Oy
Posiva Oy
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Terrafame Oy
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
Kainuun ELY-keskus

Tiedoksi

Ydinturvallisuusneuvottelukunta (YTN)

Fortum: Mika Harti; TVO: Venla Ryyppö; Fennovoima: Arto Tiihonen;
Posiva: Samu Myllymaa; VTT: Petri Kotiluoto

STUK: JOHTAJAT, HAL-LAS, YTO-YTS, YMO-YMA, ToR, TV, KaH,
EM, JIK, MM, RB, JmR, JHä, RI